

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPORTU I TURYSTYKI¹⁾**

z dnia 22 stycznia 2009 r.

**w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności przeprowadzanych w toku postępowania o
uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego**

(Dz. U. z dnia 12 lutego 2009 r.)

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad odbywaniem stażu oraz oceny nabytych przez wnioskodawcę umiejętności, sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za odbycie stażu adaptacyjnego,
 - 2) warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności, sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za przeprowadzenie testu umiejętności
- w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o przewodniku turystycznym, należy przez to rozumieć przewodnika turystycznego, o którym mowa w art. 3 pkt 7a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268, z późn. zm.²⁾).

§ 3. 1. Konieczność odbycia stażu adaptacyjnego albo przeprowadzenia testu umiejętności stwierdza się w postanowieniu wydanym w toku postępowania prowadzonego przez ministra właściwego do spraw turystyki, zwanego dalej "organem prowadzącym postępowanie".

2. Wnioskodawca po otrzymaniu postanowienia występuje do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o odbycie stażu adaptacyjnego albo przeprowadzenie testu umiejętności.

§ 4. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w § 3 ust. 2, organ prowadzący postępowanie przekazuje postanowienie, o którym mowa w § 3 ust. 1, wraz z kopią dokumentacji zawierającej informację o posiadanych przez wnioskodawcę kwalifikacjach, w tym o wykształceniu i praktyce zawodowej wnioskodawcy, odpowiednio do:

- 1) opiekuna;
- 2) zespołu przygotowującego i przeprowadzającego test umiejętności.

§ 5. 1. Organ prowadzący postępowanie podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych ministra właściwego do spraw turystyki:

- 1) listę osób, spośród których:

- a) wnioskodawca wybiera opiekuna,
- b) powołuje członków zespołu przygotowującego i przeprowadzającego test umiejętności;
- 2) informacje o wymogach kwalifikacyjnych dla przewodników turystycznych;
- 3) zakresy programowe szkoleń na przewodnika turystycznego.
 2. Na liście, o której mowa w ust. 1 pkt 1, umieszcza się nazwiska osób będących członkami komisji egzaminacyjnych dla przewodników turystycznych, powoływanych przez marszałków województw w trybie określonym w art. 25 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych.

§ 6. Staż adaptacyjny i test umiejętności przeprowadza się w języku polskim.

Rozdział 2

Staż adaptacyjny

§ 7. 1. Wnioskodawca wraz z wnioskiem o odbycie stażu adaptacyjnego, zwanego dalej "stażem", składa:

- 1) formularz zgłoszeniowy;
- 2) dokument zawierający zobowiązanie opiekuna, o którym mowa w § 9 ust. 5, do nawiązania z wnioskodawcą stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.
 2. W przypadku gdy opiekun jest członkiem stowarzyszenia lub innej jednostki zatrudniającej przewodników turystycznych, wnioskodawca może nawiązać stosunek prawny, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, z tym stowarzyszeniem lub tą jednostką.
 3. W formularzu zgłoszeniowym wnioskodawca wskazuje opiekuna, który zobowiązał się nawiązać z nim stosunek prawny w celu odbycia stażu.
 4. W dokumencie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, opiekun określa:
 - 1) rodzaj stosunku prawnego, który zostanie nawiązany z wnioskodawcą;
 - 2) termin, w jakim zostanie nawiązany stosunek prawny;
 - 3) okres, na jaki zostanie nawiązany stosunek prawny;
 - 4) obowiązki, jakie zostaną powierzone wnioskodawcy;
 - 5) koszty odbywania przez wnioskodawcę stażu.

§ 8. 1. Koszt odbywania przez wnioskodawcę stażu ustalany jest przez opiekuna na podstawie rzeczywistych kosztów odbywania stażu, z uwzględnieniem programu i czasu trwania stażu.

2. Do rzeczywistych kosztów odbywania stażu zalicza się w szczególności:
 - 1) koszty organizacyjno-techniczne;
 - 2) koszty materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych;
 - 3) koszty zajęć szkoleniowych zapewniających realizację programu stażu.
3. Koszt odbywania stażu nie może być wyższy niż:
 - 1) w przypadku przewodnika górskiego - 3.500 złotych;
 - 2) w przypadku przewodnika miejskiego - 1.700 złotych;
 - 3) w przypadku przewodnika terenowego - 2.200 złotych.
4. Opłata z tytułu kosztu odbywania stażu jest wnoszona jednorazowo albo miesięcznie w równych częściach, na rachunek bankowy wskazany przez opiekuna lub w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w § 7 ust. 2, na rachunek bankowy wskazany przez stowarzyszenie lub jednostkę zatrudniającą przewodników turystycznych.
5. W przypadku odbywania stażu w ramach stosunku pracy albo na podstawie odpłatnej umowy cywilnoprawnej opłata z tytułu odbywania przez wnioskodawcę stażu może być, za zgodą wnioskodawcy wyrażoną na piśmie, potrącana z jego wynagrodzenia.
6. W przypadku gdy staż adaptacyjny nie odbędzie się z winy opiekuna lub stowarzyszenia lub innej jednostki zatrudniającej przewodników turystycznych, wnioskodawcy zwraca się opłatę, o której mowa w ust. 4, na wskazany przez niego rachunek.
7. W przypadku odstąpienia wnioskodawcy od odbycia stażu opłata, o której mowa w ust. 4, nie podlega zwrotowi.

§ 9. 1. Staż jest realizowany na podstawie programu ustalonego zgodnie z zakresem tematycznym wymaganym dla danego rodzaju uprawnień przewodnika turystycznego stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 stycznia 2006 r. w sprawie przewodników turystycznych i pilotów wycieczek (Dz. U. Nr 15, poz. 104). Program i okres stażu określa się w postanowieniu, o którym mowa w § 3 ust. 1.

2. Program ustala indywidualnie dla każdego wnioskodawcy organ prowadzący postępowanie na podstawie:

- 1) świadectw i dyplomów oraz innych dokumentów potwierdzających posiadane przez wnioskodawcę kwalifikacje;
- 2) dokumentów potwierdzających okres praktyki zawodowej i nabytych przez wnioskodawcę umiejętności w zawodzie przewodnika turystycznego;
- 3) zakresu wymagań egzaminacyjnych obejmujących wiadomości i umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) wymaganej znajomości prawa polskiego do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego;
- 5) różnic wynikających ze specyfiki wykonywania zawodu przewodnika turystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i w państwie wnioskodawcy.

3. Okres stażu ustala indywidualnie dla każdego wnioskodawcy organ prowadzący postępowanie, biorąc pod uwagę ocenę spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, z uwzględnieniem, że staż ma obejmować zajęcia praktyczne, w zależności od posiadanych przez wnioskodawcę kwalifikacji i doświadczenia w wykonywaniu zawodu przewodnika turystycznego, w wymiarze od 50 % do 100 % godzin wymaganych dla rodzaju uprawnienia przewodnika turystycznego, o które ubiega się wnioskodawca, określonych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 stycznia 2006 r. w sprawie przewodników turystycznych i pilotów wycieczek.

4. Staż rozpoczyna się w terminie uzgodnionym przez wnioskodawcę z opiekunem. O terminie rozpoczęcia stażu wnioskodawca zawiadamia organ prowadzący postępowanie.

5. Staż organizuje i przeprowadza opiekun wybrany w trybie określonym w § 7 ust. 3. Do obowiązków opiekuna należy określenie zadań dla wnioskodawcy, kontrola realizacji powierzonych zadań, sporządzenie raportu z przebiegu stażu, wydanie opinii o przebiegu stażu i umiejętnościach wnioskodawcy.

6. W przypadku gdy opiekun wybrany przez wnioskodawcę nie będzie mógł sprawować swojej funkcji, organ prowadzący postępowanie powołuje kolejnego opiekuna z listy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1.

§ 10. Organ prowadzący postępowanie może na uzasadniony wniosek złożony przez wnioskodawcę przedłużyć okres stażu na czas określony, nieprzekraczający łącznie z już odbytym stażem 2 lat.

§ 11. W okresie odbywania stażu wnioskodawca realizuje program stażu.

§ 12. Organ prowadzący postępowanie sprawuje nadzór nad przebiegiem stażu w szczególności przez: kontrolę realizacji programu stażu, kontrolę obecności wnioskodawcy w czasie stażu, gromadzenie informacji o przebiegu stażu.

§ 13. 1. W terminie 7 dni od dnia zakończenia stażu opiekun przedstawia organowi prowadzącemu postępowanie:

- 1) raport z przebiegu stażu;
- 2) opinię o przebiegu stażu i umiejętnościach wnioskodawcy.

2. Na podstawie przedstawionych dokumentów, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania, organ prowadzący postępowanie dokonuje oceny stażu, a następnie wydaje decyzję o uznaniu lub odmowie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego. Informację o ocenie stażu przekazuje się wnioskodawcy w terminie 3 dni od dnia jej dokonania.

§ 14. 1. Jeżeli ocena stażu jest negatywna, wnioskodawca, w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, może wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o powtórne odbycie stażu.

2. Do powtórnego odbycia stażu przepisy § 6-13 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Test umiejętności

§ 15. 1. Do przygotowania i przeprowadzenia testu umiejętności, zwanego dalej "testem", organ prowadzący postępowanie powołuje trzyosobowy zespół składający się z przewodniczącego oraz dwóch członków.

2. Członkowie zespołu i przewodniczący wybierani są z listy, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 1.

3. Do zadań zespołu należy:

- 1) przygotowanie zestawów pytań do części teoretycznej testu;
- 2) określenie zadań do realizacji w ramach części praktycznej testu i ich ocena;
- 3) przeprowadzenie testu;
- 4) ocena testu;
- 5) sporządzenie protokołu z przebiegu testu.

§ 16. 1. Testy przeprowadzane są dwa razy do roku dla każdego rodzaju uprawnień.

2. Zawiadomienie o terminie i miejscu przeprowadzenia testu organ prowadzący postępowanie przekazuje wnioskodawcy oraz podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych ministra właściwego do spraw turystyki, nie później niż na 3 miesiące przed terminem testu.

3. Nieprzystąpienie do testu w wyznaczonym terminie bez uzasadnionej przyczyny uważa się za odstąpienie od testu. Wnioskodawca jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić organ prowadzący postępowanie o przyczynach usprawiedliwiających nieprzystąpienie do testu w wyznaczonym terminie.

4. Ponowne przystąpienie do testu wymaga złożenia nowego wniosku, chyba że nieprzystąpienie do testu nastąpiło z uzasadnionej przyczyny.

5. W przypadku nieprzystąpienia do testu z uzasadnionej przyczyny organ prowadzący postępowanie zawiadamia wnioskodawcę o terminie, w którym może on ponownie przystąpić do testu.

6. Oceny przyczyny nieprzystąpienia do testu w wyznaczonym terminie organ prowadzący postępowanie dokonuje, nie później niż w terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia testu, kierując się odpowiednio przepisami o usprawiedliwianiu nieobecności w pracy.

§ 17. 1. Koszty przeprowadzenia testu są ustalone kwotowo przez organ prowadzący postępowanie na podstawie rzeczywistych wydatków poniesionych przez ten organ w związku z przeprowadzeniem testu.

2. Na koszty postępowania w sprawie uznania kwalifikacji w związku z przeprowadzeniem testu składają się:

- 1) koszty podróży służbowych członków zespołu przeprowadzającego test umiejętności;
- 2) koszty wynajęcia pomieszczenia do przeprowadzenia części teoretycznej testu;
- 3) koszty opracowania pytań i zadań wraz z zestawem prawidłowych odpowiedzi i wymagań zespołu wobec wnioskodawcy do zaliczenia poszczególnych pytań i zadań;
- 4) druk materiałów egzaminacyjnych;
- 5) wynagrodzenie członków zespołu niebędących członkami korpusu służby cywilnej.

3. Koszty, o których mowa w ust. 2, nie mogą być wyższe niż:

- 1) 180 złotych - za część teoretyczną testu w przypadku osób ubiegających się o uprawnienia przewodnika turystycznego;
- 2) 180 złotych - za część praktyczną testu w przypadku osób ubiegających się o uprawnienia przewodnika miejskiego i terenowego;
- 3) 270 złotych - za część praktyczną testu w przypadku osób ubiegających się o uprawnienia przewodnika górskiego.

4. Opłata za przeprowadzenie testu wnoszona jest przez wnioskodawcę na rachunek bieżący organu prowadzącego postępowanie.

5. Wnioskodawca przedstawia dowód dokonania opłaty, o której mowa w ust. 4, przed przystąpieniem do testu.

6. W przypadku gdy test umiejętności nie odbędzie się z winy jednostki, która go przeprowadza, wnioskodawcy zwraca się opłatę, o której mowa w ust. 4, na wskazany przez niego rachunek.

7. W przypadku odstąpienia wnioskodawcy od testu umiejętności opłata, o której mowa w ust. 4, nie podlega zwrotowi.

8. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności wnioskodawcy na teście umiejętności opłata, o której

mowa w ust. 4, zaliczana jest na poczet ponownego przystąpienia do testu.

§ 18. Zakres przedmiotowy testu ustala dla wnioskodawcy zespół, o którym mowa w § 15 ust. 1, na podstawie:

- 1) świadectw i dyplomów oraz innych dokumentów potwierdzających posiadane przez wnioskodawcę kwalifikacje;
- 2) dokumentów potwierdzających okres praktyki zawodowej i nabytych przez wnioskodawcę umiejętności w zawodzie przewodnika turystycznego;
- 3) zakresu wymagań egzaminacyjnych obejmujących wiadomości i umiejętności niezbędne do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) wymaganej znajomości prawa polskiego do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego;
- 5) różnic wynikających ze specyfiki wykonywania zawodu przewodnika turystycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i w państwie wnioskodawcy.

§ 19. O ustalonym zakresie przedmiotowym testu oraz o wysokości opłaty z tytułu kosztów przeprowadzenia testu organ prowadzący postępowanie informuje wnioskodawcę nie później niż na 21 dni przed wyznaczonym terminem przeprowadzenia testu.

§ 20. 1. Test składa się z dwóch części:

- 1) teoretycznej, przeprowadzanej w formie pisemnej i ustnej;
- 2) praktycznej.

2. Część pisemna testu trwa 120 minut i składa się z 30 pytań, w tym nie więcej niż 3 pytań o charakterze opisowym. Każde z pytań niemające charakteru opisowego powinno zawierać nie mniej niż trzy możliwości odpowiedzi, z których tylko jedna może być prawidłowa.

3. Do ustnej części testu dopuszcza się osoby, które otrzymały więcej niż 66 % punktów możliwych do uzyskania z części pisemnej. Część ustna trwa 30 minut.

4. Do praktycznej części testu dopuszcza się osoby, które otrzymały więcej niż 66 % punktów możliwych do uzyskania z części ustnej. Część praktyczna trwa nie dłużej niż 8 godzin.

5. Część teoretyczna testu odbywa się w mieście wojewódzkim właściwym dla obszaru uprawnień. Część praktyczna testu odbywa się na terenie objętym rodzajem uprawnień, o które ubiega się wnioskodawca.

§ 21. 1. Ocena testu jest dokonywana w terminie 7 dni od dnia jego przeprowadzenia.

2. Przy ocenie testu uwzględnia się następujące zasady:

- 1) za każdą prawidłową odpowiedź na pytanie niemające charakteru opisowego lub o charakterze opisowym ustala się jednakową liczbę punktów;
- 2) za każdą błędną odpowiedź lub brak odpowiedzi ustala się zero punktów;
- 3) zaliczenie testu następuje w przypadku, gdy wnioskodawca uzyska więcej niż 66 % punktów możliwych do uzyskania.

§ 22. 1. Z przebiegu testu niezwłocznie po dokonaniu oceny, o której mowa w § 21, sporządza się protokół, który podpisują członkowie zespołu.

2. W protokole wskazuje się wnioskodawcę, skład zespołu, czas rozpoczęcia i zakończenia testu oraz podaje się ocenę testu.

3. Protokół, podpisany przez członków zespołu, przekazywany jest w terminie 3 dni od dnia jego sporządzenia organowi prowadzącemu postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji.

§ 23. Informację o ocenie testu przekazuje się wnioskodawcy w terminie 3 dni od dnia sporządzenia protokołu.

§ 24. Na podstawie protokołu z przebiegu testu organ prowadzący postępowanie wydaje decyzję o uznaniu lub odmowie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego.

§ 25. 1. Wnioskodawca, który nie zaliczył testu, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o ocenie testu, o której mowa w § 23, może wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o powtórne przystąpienie do testu w najbliższym terminie.

2. Do powtórnego przystąpienia do testu przepisy § 15-24 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 26. Do postępowań o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.³⁾

¹⁾ Minister Sportu i Turystyki kieruje działem administracji rządowej - turystyka, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Sportu i Turystyki (Dz. U. Nr 216, poz. 1602 oraz z 2008 r. Nr 24, poz. 146).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1112.

³⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 października 2005 r. w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności przeprowadzanych w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu przewodnika turystycznego (Dz. U. Nr 214, poz. 1805 oraz z 2006 r. Nr 15, poz. 103), które utraciło moc z dniem 21 października 2008 r. na podstawie art. 39 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394).